'వేదిక' పేజీ కోసం సమకాలీన అంశాలపై వ్యాసాలను
ఈ చిరునామాకు పంపించండి. మీ వ్యాసం 700 పదాలకు మించకుండా ఉండాలి.
చిరునామా: 8-2-603, 1/7,8,9 కృష్ణాపురం, రోడ్ నం.10, బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్-500034.
e-mail: editpage@ntnews.com

తంచన్ మరిచిన పింఛన్

'తంచన్‌గా పడేదే పింఛను' అనేది బీఆర్ఎస్ హయాంలో వినిపించిన మాట. కేసీఆర్ పదేండ్ల పాలనలో ఒకటో తారీకు నాడే లబ్ధిదారుల ఖాతాల్లో పింఛన్ కచ్చితంగా పడేది. మలి సంజెలో చేదోడు వాదోడుగా ఉండేది. ఖర్చులకు ధీమాగా ఉండేది. ఇప్పుడు కథ మారింది. పింఛన్ కట్టు తప్పింది. ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియని అయోమయ స్థితిలో అవ్వా తాతలు పరేషాన్ అవుతున్నారు. ఒంటరి మహిళలకు, వికలాంగులకు, బీడీ కార్మికులకు, ఇంకా ఇతర లబ్ధిదారులకు మరీ ఇబ్బందిగా గడుస్తున్నది. బాంఛెన్ అన్నా కూడా చేతికి రానిది 'పింఛన్' అని జనం ఇప్పుడు చెప్పుకొంటున్నారు. ఆసరా అంటేనే నిస్సహాయ వర్గాలకు అందజేసే ఆర్థిక చేయూత అని అర్థం. అలాంటిది సకాలంలో అందితేనే లక్ష్యం నెరవేరినట్టు. కానీ, కాంగ్రెస్ సర్కార్ వచ్చిన తర్వాత అంతా ఆగమాగమైపోవడంతో పండుటాకులు పరేషాన్ అవుతున్నారు. ఆలస్యంగా వేయడమనేది పరిపాటిగా మారింది. కాంగ్రెస్ ఇచ్చిన హామీల్లో పింఛన్ రూ.2,016 నుంచి రూ.4,000కు పెంచడమనేది అతి ముఖ్యమైనది. అన్ని హామీలు, గ్యారెంటీల్లాగే ఇదీ కూడా అటకెక్కింది. పెంచిన పింఛన్ మాటేమో గానీ కేసీఆర్ ఇచ్చిన పింఛన్ అయినా సమయానికి ఇస్తున్నారా? అంటే అదీ లేదు. ఈ వెనుకా ముందుల వల్ల రెండు నెలల పింఛన్ ఎగవేత ఖాతాలో చేరిపోయింది. దీనికితోడు మూడు లక్షల మంది లబ్ధిదారులను జాబితా నుంచి తొలగించడం మరో వైపరీత్యం. కాంగ్రెస్ మార్క్ సంక్షేమానికి పింఛన్ల వ్యవహారం అద్దం పడుతున్నది.

స్వరాష్ట్రం ఏర్పాటైన తర్వాత పండుటాకులకు ఉద్యమ ఫలాలు అందాలనే సమున్నత లక్ష్యంతో ప్రథమ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ అధికారం చేపట్టిన కొత్తలోనే ఆసరా పింఛన్ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. అప్పటివరకు కాంగ్రెస్ సర్కారు ఇచ్చిన పింఛన్ రూ.200 మాత్రమే. దీన్ని అంచెలంచెలుగా పెంచుతూపోయారు. ఒక్క వృద్ధులే కాదు, వికలాంగులు, వితంతువులు, ఒంటరి మహిళలు, గీత, చేనేత, బీడీ కార్మికులు, కళాకారులు, హెచ్ఐవీ, ఫైలేరియా రోగులకు దీన్ని విస్తరించారు. అప్పటివరకు 36 లక్షలుగా ఉన్న పింఛన్‌దారుల సంఖ్య 46 లక్షలకు పెరిగింది. అప్పటివరకు 65 ఏండ్లుగా ఉన్న పింఛన్ అర్హతను 57 ఏండ్లకు తగ్గించడమూ దీనికి కారణం. లబ్ధిదారులకు సకాలంలో పింఛన్ అందిస్తూ ఆత్మగౌరవంతో జీవించేందుకు వీలు కల్పించారు. ఇది బీఆర్ఎస్ మార్క్ సంక్షేమ విస్తరణకు తార్కాణంగా నిలిచింది. బీడీ కార్మికులకు పింఛన్ అందిస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రంగా తెలంగాణ దేశమంతటా మన్ననలందుకున్నది. కేసీఆర్ పెద్దకొడుకులా ఆదుకోవడంతో వృద్ధులకు కుటుంబాల్లో ఆదరణ, గౌరవం పెరిగాయి.

ఓటు చేజారి, సర్కారు మారిపోవడంతో ఇప్పుడు ముదివగ్గులకు, ఇతరులకు పరిస్థితి తారుమారైంది. పింఛన్ కోసం వారు రోడ్డెక్కే రోజులు వచ్చాయి. అయినా సర్కార్‌లో చలనం వస్తున్న సూచనలు కనిపించడం లేదు. కనీసం పింఛన్ సమస్య గురించి ఆలోచిస్తున్న పాపాన పోవడం లేదని తెలుస్తూనే ఉన్నది. దీంతో కొన్నిచోట్ల కాంగ్రెస్ నేతలను పింఛన్‌దారులు నిలదీస్తున్న సంఘటనలూ చోటు చేసుకుంటున్నాయి. అటు వికలాంగులూ పోరుబాట పడుతున్నారు. 'కాంగ్రెసోళ్లు పింఛన్ పెంచుతమంటేనే నమ్మి ఓటు వేసినం.. మోసపోయి గోసపడ్తున్నం' అని లబ్ధిదారులు వాపోతున్నారు. కేసీఆర్ రోజులను యాది చేసుకుంటున్నరు. సర్కార్ ఇప్పటికైనా మేలుకొని పింఛన్ సమస్యపై దృష్టిపెట్టడం ఎంతైనా అవసరం. నిన్న గెలిపించిన ప్రజలే నేడు ఓటుపోటుతో గుణపాఠం చెప్తారని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తెలుసుకుంటే మంచిది.

'గ్రోక్' చేయని కేసీఆర్ విశ్లేషణ

బీఆర్ఎస్ అధినేత, మాజీ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గురించి నెటిజన్లు అడిగిన కొన్ని ప్రశ్నలకు ఏఐ చాట్‌బాట్ 'గ్రోక్' ఇచ్చిన సమాధానాల వార్తలు గత వారాంతంలో వెలువడ్డాయి. నాయకుల గురించి, వారి శక్తి సామర్థ్యాల గురించి ప్రశ్నలకు మనుషులు తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేయటం మనకు ఇంతవరకు తెలిసిన విషయం. ప్రపంచం అత్యాధునిక సాంకేతిక యుగంలోకి ప్రవేశిస్తున్న దశలో యంత్రాలు ఆ పని చేయటం ఒక కొత్త అనుభవం. విచిత్రమైన అనుభవం కూడా. కేసీఆర్ గురించి 'గ్రోక్' ఇచ్చిన వివరణలు ఇంతకాలం రికార్డులలో నమోదై, ప్రజలు కూడా మాట్లాడుకుంటున్నవే. అందుకు ఇప్పుడిది ఆర్టిఫీషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ధృవీకరణ అన్నమాట. అయితే, కేసీఆర్ నాయకత్వం గురించి ప్రజలు గాని, 'గ్రోక్' గాని శాస్త్రబద్ధంగా చేయని విశ్లేషణలు కొన్నున్నాయి. అవేమిటో చూద్దాం.

టంకశాల అశోక్

బీఆర్ఎస్ పార్టీ స్థాపితమై 25 ఏండ్లు పూర్తవుతున్న వేళ ఈ నెల ఆఖరున వరంగల్‌లో రజతోత్సవ సభ జరుపుకోనున్నది. అటువంటి సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని పార్టీ గురించి, నాయకత్వం గురించి, పార్టీ ప్రభుత్వం గురించి చెప్పుకోవలసినవి అనేకం ఉంటాయి. అవన్నీ వర్తమానానికి, భవిష్యత్తుకు అవసరమైనవే గాక, గత చరిత్రలో భాగం కూడా కనుక. తెలంగాణ చరిత్ర, తెలుగు వారి చరిత్ర, దక్షిణాది చరిత్ర, భారత దేశ చరిత్ర, రాష్ట్రాల చరిత్ర, ఫెడరలిజం చరిత్ర, అభివృద్ధి సంక్షేమాల చరిత్ర, పరిపాలనా చరిత్రలతో పాటు నాయకత్వ చరిత్రలలో కూడా ఇవి భాగమవుతాయి. అవి ఏవి? ఏ విధంగా? అన్నది రజతోత్సవ సభలలోగా రాసుకోవటం సాధ్యం కానిది గనుక, ఆ పని ఆ తర్వాతనైనా జరగాలి.

ప్రస్తుతానికి వస్తే, 'గ్రోక్' సమాధానాల వివరాలు ఏవైనప్పటికీ అవి ప్రధానంగా రెండు కోణాలను స్పృశించాయి. ఒకటి, యథాతథంగా కేసీఆర్ నాయకత్వం. రెండు, తన పరిపాలన. 'గ్రోక్' పేర్కొన్న వివిధ విషయాలన్నీ ఈ రెండింటిలోకి ఇమిడిపోతాయి. మొదట అనుకున్నట్టు పరిపాలన గురించిన వివరాలు రికార్డులలో నమోదైనవి, ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నవి, దానితో పాటు ఇప్పుడు 'గ్రోక్' సమాధానాలలోనూ ప్రస్తావనకు వచ్చినవే అయినందున ఇక్కడ మళ్లీ రాయనవసరం లేదు. అయితే ఒకటి, ఈ తెలిసిన విషయాలైనా స్థూలంగా, చెదురుమదురుగా మాట్లాడుకుంటున్నవి, రికార్డులలో సబ్జెక్టుల వారీగా విడివిడిగా పేర్కొంటున్నవి మాత్రమే. వాటన్నింటిని ఒకచోట చేర్చి, ఒక పద్ధతి ప్రకారం విశ్లేషించి, సమగ్ర రూపం ఇచ్చే ప్రయత్నం ఇంకా జరగవలసి ఉన్నది. కేసీఆర్ నాయకత్వ విశ్లేషణ అన్నది కూడా ఇందులో భాగమైనదే. 'గ్రోక్' తన సమాధానాలలో ఆయన నాయకత్వం గురించి ఒకటి రెండు మాటలు ప్రశంసాపూర్వకంగా ప్రకటించింది. అవి ఈ విధంగా ఉన్నాయి. 'శూన్యం నుంచి రాజకీయ శక్తిని సృజించి, తెలంగాణను జాగృతం చేసి, ఉద్యమాన్ని నడిపించి, రాష్ర్టాన్ని సాధించి, అభివృద్ధి చేసి చూపించిన గొప్ప నాయకుడు. కేసీఆర్ ఈజ్ హిస్టరీ ఆఫ్ తెలంగాణ. రాజకీయాల్లో విశ్వసనీయతకు, నాయకత్వ లక్షణాలకు చిరునామాగా కేసీఆర్‌ను చెప్తాను. టీఆర్ఎస్ (బీఆర్ఎస్) నిర్మాణంలో, తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనోద్యమాన్ని ముందుండి నడపడంలో, కేసీఆర్ అన్నీ తానై నిలిచారు. ఆయనకు దూరదృష్టి, పట్టుదల, దార్శనికత అపారంగా ఉన్నాయి'.

పరిపాలన గురించిన మాటలు అనేకం ఉన్నప్పటికీ, ప్రస్తుతం చర్చిస్తున్నది నాయకత్వ కోణం గురించి మాత్రమే అయినందున, అందుగురించి 'గ్రోక్' అన్నదేమిటో పైన చూశాము. ఆ మాటలను గమనించినప్పుడు అందులోని ఒక్కొక్క సూక్ష్మమైన మాట వెనుక కనిపించేది చాలా ఉంటుంది. అదే సమయంలో, మొదట అనుకున్నట్లు, కేసీఆర్ నాయకత్వం గురించి 'గ్రోక్' చెప్పనివీ, ప్రజలు గుర్తించనివీ అయిన శాస్త్రీయమైన కోణాలు, విశ్లేషణలు కొన్ని ఉంటాయి. అవేమిటో ఇప్పుడు చూద్దాము.

నాయకత్వానికి మొత్తం 12 కోణాలుంటాయి. అవేమిటో ముందు చెప్పుకొని, తర్వాత వివరాలలోకి వెళదాము. అదే క్రమంలో వాటిని కేసీఆర్‌కు వర్తింపజేసేందుకు ప్రయత్నిద్దాము. కోణాలనేవి, 1. విషయ అధ్యయనం, 2. ఆ అధ్యయనం ప్రకారం సిద్ధాంతీకరణ, 3.తనతో ఏకీభవించే ఒక చిన్న బృందాన్ని తొలి దశలో వెంట చేర్చుకోవటం, 4.భావజాల వ్యాప్తి, 5.పార్టీ నిర్మాణం, 6.ప్రజలను కదిలించటం, 7.కదులుతున్న ప్రజలను సంఘటితపరచటం, 8. ఉద్యమ నిర్వహణ, 9.ఉద్యమాన్ని విజయవంతం చేయటం, 10. ఉద్యమ దశ నాటి దార్శనికత ప్రకారం పరిపాలన. 11.ఓటమి ఎదురైనట్లయితే పునరుజ్జీవం. 12.కొత్త తరం నాయకత్వ తయారీ. కేసీఆర్ ప్రయాణక్రమాన్ని మొదటినుంచి గమనించినట్లయితే ఈ 12 కోణాలు కూడా మనకు అందులో కనిపిస్తాయి. వీటిని స్థూలదృష్టితో చూసినట్లయితే కొన్నింటి మధ్య తేడా తోచకపోవచ్చు. కానీ, సూక్ష్మదృష్టికి, ఆచరణాత్మకమైన దృష్టికి మాత్రం వాటి మధ్య తేడాలు స్పష్టంగా అర్థమవుతాయి. ఈ 12లో ప్రతి ఒక్కదానిని సమర్థవంతంగా, సక్రమంగా నాయకత్వం నిర్వహించగలిగితే మాత్రమే భవన నిర్మాణంలో ఇటుకలు ఒక్కొక్కటి సరిగా కుదురుకొని గోడ నిలిచే పద్ధతిలో ఉద్యమం తొలిదశ నుంచి చివరివరకు విజయవంతంగా సాగుతుంది. మధ్యలో ఏ ఒక్క ఇటుకను సరిగా పేర్చుకున్నా నిర్మాణమంతా భంగపడినట్లుగానే ఉద్యమ విషయంలోనూ జరుగుతుంది. ఈ పన్నెండు కూడా ఇంజిన్ వెనుక రైలు పెట్టెల వలె ఆటోమేటిక్‌గా సాగేవి కావు. ప్రతి ఒక్క దశను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తేనే తర్వాత దశ సక్రమంగా ఏర్పాటై నిలిచి నడుస్తుంది.

> **పై 12 కోణాలు, లేదా సూత్రాల ప్రకారం మొదటినుంచి చివరివరకు వ్యవహరించటంలోనే కేసీఆర్ నాయకత్వ అసాధారణ ప్రతిభ మనకు కనిపిస్తుంది. ఆ 12 సూత్రాలకు అనుగుణంగా ఆయన ఎప్పటికప్పుడు ఏమేమి చేస్తూ వచ్చారో ప్రత్యక్షంగా చూస్తూ వచ్చిన సన్నిహిత సహచరులు కొందరున్నారు. అదే ప్రణాళిక ప్రకారం వారు పూనుకొన్నట్లయితే, ఈ రజతోత్సవ కాలంలో ఈ సాధారణ చరిత్ర రచన సిద్ధించగలదు.**

మన దేశంలో అనేకానేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. పలువిధాలైన లక్ష్యాలతో సాగాయి. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు వలస పాలనకు, రాచరికాలకు వ్యతిరేకంగా. ఆ తర్వాత వేర్వేరు అంశాలపై. వీటన్నింటికి అనేకమంది నాయకులు కనిపిస్తారు. కాని ఈ మొత్తం 12 కోణాలు కూడా వ్యక్తిగత స్థాయిలో వర్తించే వారు కేసీఆర్ గాక మరెవరున్నారు, ఎందరున్నారు అంటే మాత్రం ఆలోచించవలసి వస్తుంది కొందరికి కొన్ని వర్తిస్తాయి. కానీ అన్నింటికి అన్నీ అంటే మాత్రం తప్పకుండా ఆలోచించవలసిన విషయమే. కాదంటే, అట్లా అనేవారు ఆ పేర్లను ముందుకు తేవటం ఉపయోగకరమవుతుంది.

> **ఆ కోణాలన్నింటిని కేసీఆర్‌కు వర్తింపజేస్తూ వివరంగా రాయటం ఇక్కడ వీలయ్యేది కాదు. నా అతి పరిమిత జ్ఞానంతో నాకది సాధ్యమయ్యేదీ కాదు. అంతకుమించి, పైన అనుకున్నట్లు, ఆ పని చేయటం ఆయనకు మొదటినుంచి సన్నిహితులుగా ఉండి గమనించినవారికి మాత్రమే సాధ్యమయ్యే పని. అందువల్ల, మనకు తోచినంత వరకు, అది కూడా అతిక్లుప్తంగా చెప్పుకుందాం.**

1. విషయ అధ్యయనం. ఇతరత్రా కూడా అధ్యయన శీలి అయిన కేసీఆర్, తెలంగాణ గురించిన చరిత్ర, ఆర్థికం, సమాజం, సంస్కృతి, రాజకీయం, భౌగోళికం, గత ప్రభుత్వాల పాలనలు, అన్యాయాలు, ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమాలతో పాటు ఇతర ఉద్యమాలు, పోరాటాలు, వనరులు, ప్రజల ఆకాంక్షలు, మనస్తత్వాలు, కాంగ్రెస్ సహా వివిధ పార్టీల పద్ధతులు, కేంద్ర విధానాలు మొదలైనవాటిపై నిరంతరం అధ్యయనం చేశారు. సుదీర్ఘ చర్చలు సాగించారు. ఆ పని ఇప్పటికీ చేస్తారు గాని ఇక్కడ చర్చిస్తున్నది ఉద్యమకాలం గురించి గనుక అందుకు పరిమితమవుతున్నాము. ఈ విధమైన సమగ్ర అధ్యయనం ఆయనకు తెలంగాణపై మరెవ్వరికీ లేని సమగ్ర అవగాహనను తెచ్చిపెట్టింది. ఆ తర్వాతి కాలానికంతా ఒక బలమైన బౌద్ధిక పునాదిగా పనిచేసింది.

2. సిద్ధాంతీకరణ. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలన్న భావన కేసీఆర్ కన్న ముందునుంచి ఉన్నదే. కాని గతకాలపు ఉద్యమాల బలాబలాలను, లోటుపాట్లను, వైఫల్యాలను, నాయకత్వాల కారణంగా వాటి రాజీలను అర్థం చేసుకోవటమన్నది మొదలు చేయవలసిన పని. వర్తమాన పరిస్థితులను పరిశీలించి అందుకు ఈ అవగాహనను, అనుభవాలను వర్తింపజేసి, అందుకు అనుగుణంగా సాగి ఉద్యమాన్ని విజయవంతం చేయటం ఎట్లాగన్న సిద్ధాంతీకరణ రెండవ పని. వ్యూహరచన గాని, ఆ తర్వాత అనుకూల-ప్రతికూల పరిస్థితులను బట్టి ఎత్తుగడలు గాని అందుకు అనుగుణంగా ఉంటాయి. ఎప్పుడైనా ఎత్తుగడలలో పరిస్థితులను బట్టి మార్పులుండవచ్చు గాని, వ్యూహం, సిద్ధాంతం స్థిరంగా ఉంటాయి.

3. ఏకీభావం గల చిన్న బృందం. కార్యాచరణ దిశగా అడుగులు ముందుకు పడేందుకు తొలి దశలో ఒక చిన్న సహచర బృందం వెంట నిలవటం అవసరం. అనేక మహా ఉద్యమాలు, పార్టీలు మొదట చిన్న బృందాలు గానే ఆరంభమై విస్తరించాయి. ఆ బృందంలో మేధావులు, కార్యాచరణ చేసేవారు, నమ్మకమైన సహచరుల వంటి వారుంటారు. ఉద్యమ సంస్థ, లేదా పార్టీ నిర్మాణంలో ఇది తొలి దశ.

4. భావజాల వ్యాప్తి. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమాలు అంతకుముందు జరిగినప్పటికీ 25-30 సంవత్సరాలు గడిచేసరికి పరిస్థితులు మారాయి. ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయపరంగా. సమస్యలను బట్టి కూడా. అట్లానే ఒక కొత్త తరం ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఆలోచనలు మారాయి. నక్సలైట్ ఉద్యమం తెలంగాణను ఒక ఊపు ఊపిన వెనుక మందగించినా ఆ భావజాల ప్రభావాలు కొంత ఇంకా మిగిలి ఉన్నాయి. బీసీ, దళిత, మహిళా చైతన్యాలు కొత్తగా ముందుకొచ్చాయి. రైతాంగం, యువకుల సమస్యలు తీవ్రమయ్యాయి. తెలంగాణ రాష్ట్ర కోరిక గతం కన్న ఇంకా మారుమూలలకు, కొత్త వర్గాలలోకి వ్యాపించి బలపడింది. ఈ మార్పులన్నింటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ భావజాలాన్ని రూపొందించటం, దానిని ప్రజలలో వ్యాపింపజేయటం. ప్రత్యర్థుల భావజాలాన్ని, ప్రచారాలను ఎదుర్కొనటం. కొత్త కొత్త వర్గాలను తమ భావజాల పరిధిలోకి తేవటం. తెలంగాణ రాదేమోనన్న నిరాశలను పోగొట్టడం.

> **5. పార్టీ నిర్మాణం, నిర్మించటంలో భాగంగా వీలైనంత మందికి అవకాశాలు కల్పించటం, పార్టీని మారుమూలలకు తీసుకువెళ్లటం, కార్యకర్తలు, స్థానిక నాయకుల తయారీ.**

6. ప్రజలను కదిలించటం వేర్వేరు పద్ధతులలో జరుగుతుంది. రాజకీయ ప్రసంగాలు, ఇతరత్రా ప్రచారాలు, కళారూపాలు, వేర్వేరు తరగతుల వారి సమస్యలను అజెండాపైకి తేవటం, వారిని ఉద్యమంలో భాగస్వాములను చేయటం వంటి మార్గాలలో. ఒకసారి కదిలిన ప్రజలు ఇతరులను కదిలించటం కూడా ఇందులో భాగమే. వారికి అటువంటి ప్రేరణ నాయకత్వం కలిగిస్తుంది. ప్రజలను కదిలించటం ఉద్యమాలలో నిరంతర ప్రక్రియ.

7. ప్రజలను కదిలించటం వేరు, కదిలిన వారిని సంఘటితపరచటం వేరు. అట్లా సంఘటితం కూడా ఐనప్పుడు వారు ప్రేక్షక, వీక్షక పాత్ర నుంచి కార్యాచరణ వైపుకు కదులుతారు. ఉద్యమంతో వారి బంధం స్థిరపడుతుంది. ఆసక్తికరం ఏమంటే, అటువంటి బంధం ఏర్పడినప్పుడు ఒక వేళ ఉద్యమం ఎప్పుడైనా దారి తప్పినట్లు తమ దృష్టికి తోస్తే వత్తిడి చేసి దారిన పెట్టజూశారు. సంఘటితత్వం ప్రభావాలు పలు విధాలుగా ఉంటాయి.

8. ఉద్యమ నిర్వహణ. ఇందులో ఉద్యమ లక్ష్యం చేరుకునేవరకు వ్యూహం, ఎత్తుగడలు, రాజీ పడకపోవటాలు, ఉద్యమం పట్లా, లక్ష్యం చేరుకోగలమనే నినాదం పట్లా ప్రజలకు నమ్మకం నిలిచి ఉండేట్లు చేసుకోవటం, ఎదురు దెబ్బలు తగిలినా పట్టు విడవక సాగటం, తెలంగాణ వ్యతిరేకులలో ఆందోళనలను పుట్టించి పెంచటం, వారి రకరకాల ఎత్తుగడలను చిత్తు చేయటం, వారెన్ని ప్రలోభాలు పెట్టినా లొంగకపోవటం, ప్రజలు ఎప్పుడైనా నిరుత్సాహ పడితే తిరిగి ఉత్సాహ పరచటం, ఎప్పటికప్పుడు ముందుకు నడిపిస్తూ వారి పట్టుదలను పెంచటం వంటి అనేకానేకం ఉద్యమ నిర్వహణలో భాగమవుతాయి. ఎప్పుడైనా అనుకోని పరిస్థితులు ఎదురైతే వాటినీ చాకచక్యంగా ఎదుర్కోవాలి.

> **9. ఉద్యమ విజయం. పైన పేర్కొన్నవన్నిటి విషయంలో నాయకత్వం సమర్థవంతంగా చేయటంపైన ఉద్యమ విజయం ఆధారపడి ఉంటుంది. అన్నీ చేసినా ఒక్కోసారి విజయం సమకూరకపోవచ్చు. పరిస్థితుల బట్టి. కాని విజయం కోసం మాత్రం ఈ మార్గాన్ని అనుసరించవలసి ఉంటుంది.**

10. పరిపాలన. ఉద్యమ లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా పాలన సాగించిన నాయకత్వమే, రాష్ర్టాన్ని అవి నెరవేరి రూపుతీసుకునే విధంగా అభివృద్ధి సంక్షేమాల మార్గంలో తీసుకువెళ్లగలదు. ఆ పని జరిగినట్లు లెక్కలేనన్ని రికార్డులు చెప్తూ, ప్రజలు మాట్లాడుకుంటుండగా ఇప్పుడు 'గ్రోక్' కూడా అదే అభిప్రాయాన్ని ప్రతిధ్వనిస్తున్నది.

11. పార్టీకి ఇప్పుడొక ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. నాయకత్వానికి ఒక పరీక్ష ఎదురవుతున్నది. దానిని ఎదుర్కొనేందుకు తనలో, పార్టీలో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న ఆత్మవిశ్వాసంతో, ప్రజల నుంచి లభిస్తున్న ఆదరణతో, నేర్చుకున్న పాఠాలతో నాయకత్వం సమాయత్తమవుతున్నది. ఒకసారి అది జరిగితే, పార్టీ ఆరంభం నుంచి ఇప్పుడు పునరుజ్జీవన దశ వరకు ఒక వలయం పూర్తయినట్లు. విజయవంతంగా పూర్తయినట్లు. అటువంటి విజయం యావత్తుగా కేసీఆర్ నాయకత్వానిది అవుతుంది. 12.కొత్తతరం నాయకత్వం. ఆ తయారీ భవిష్యత్తుకు సంబంధించినది. ఆ పని ఏ విధంగా జరుగుతున్నదో కనిపిస్తున్నదే.

అనేక విషయాలు, సమస్యలు, లక్ష్యాలు, ఉద్యమాలు, నాయకత్వాలు, విజయాల గురించి మనం విన్నాము. కాని, మొదటినుంచి చివరివరకు పైన పేర్కొన్న మొత్తం 12 అంశాలనూ కలగలుపుతూ సాగిన నాయకత్వం ఏదీ దృష్టికి రాదు. ప్రత్యేకంగా గుర్తించవలసింది ఏమంటే, కొన్ని సైద్ధాంతిక పార్టీలు, సమష్టి నాయకత్వాలు, లేదా భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో వలె దశాబ్దాల పాటు సాగిన యాగంలో ఒక తరం తర్వాత మరొకటిగా వచ్చిన సందర్భాలలో ఈ 12 అంశాలలో కొన్నో, అన్నో కనిపించవచ్చు. కాని కేసీఆర్ విషయంలో, నాయకత్వ స్థాయిలో, ఇది యావత్తూ ఒంటి చేతిపైన జరిగింది. జరుగుతున్నది. ఇదీ ఆయన నాయకత్వం విశ్లేషణ.

తోఫాకే బగైర్ రంజాన్!

> **తెలంగాణ తొలి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ నేతృత్వంలోని బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ హయాంలో మైనారిటీలు స్వర్ణయుగాన్ని అనుభవించారు. నాడు వారి జీవితాల్లో వెలుగులు విరజిల్లగా ప్రస్తుత సీఎం రేవంత్ నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ గత 15 నెలల పాలనా కాలంలో మైనారిటీల జీవితాల్లో చీకట్లు కమ్ముకున్నాయి. కేసీఆర్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన షాదీ ముబారక్ సాయం రూ.లక్షకు తోడు తులం బంగారం కలిపి ఇస్తామని కల్లబొల్లి కబుర్లు చెప్పిన ముఖ్యమంత్రి కనీసం షాదీ ముబారక్ ఇవ్వడానికి కూడా తటపటాయిస్తున్నారు. మైనారిటీ యువతకు, మహిళలకు సబ్సిడీ రుణాలు ఇచ్చేందుకు రూ.1000 కోట్లు కేటాయిస్తామన్నారు. వెయ్యి కాదు కదా, కనీసం రూ.10 కోట్లు కూడా కేటాయించకపోవడం గమనార్హం.**

తెలంగాణలో అధికారం చేజిక్కించుకోవడమే లక్ష్యంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ 2023 నవంబర్ 9న హైదరాబాద్ వేదికగా హంగూ ఆర్భాటాల మధ్య మైనారిటీ డిక్లరేషన్‌ను ప్రకటించింది. తాము అధికారంలోకి వస్తే ఎస్సీ, ఎస్టీల మాదిరిగా మైనారిటీలకూ సబ్‌ప్లాన్ ఏర్పాటుచేసి ఏటా బడ్జెట్‌లో రూ.4,000 కోట్లు కేటాయిస్తామని హామీ ఇచ్చింది. ఆరు నెలలలోపు కులగణన చేపట్టి విద్య, ఉద్యోగాల్లో మైనారిటీలకు న్యాయంగా దక్కాల్సిన రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తామని వాగ్దానం చేసింది. 'అబ్దుల్ కలాం తోఫా- ఏ- తలీం' పేరిట ఎంఫిల్ పూర్తిచేసిన మైనారిటీ విద్యార్థులకు రూ.5 లక్షలు, పీహెచ్‌డీ, పీజీ చేసిన వారికి రూ.లక్ష చొప్పున ఆర్థిక సాయం అందిస్తామని పీసీసీ అధ్యక్షుడి హోదాలో రేవంత్ రెడ్డి మాట ఇచ్చారు. అంతేకాదు ఇమామ్, మౌజమ్‌లకు నెల నెలా రూ.10 నుంచి 12 వేల చొప్పున గౌరవ వేతనం ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

బీఆర్ఎస్ హయాంలో మైనారిటీలకు కేసీఆర్ పెద్దపీట వేశారు. 2014-18 వరకు మొదటి పర్యాయంలో మైనారిటీ నేత మహమూద్ అలీని ఎమ్మెల్సీ చేసి, ఉప ముఖ్యమంత్రిగా ప్రభుత్వంలో కీలక బాధ్యతలు అప్పగించారు. ఆ తర్వాత 2018లో బీఆర్ఎస్ రెండో పర్యాయం అధికారంలోకి వచ్చాక కేసీఆర్‌తో పాటు ఏకైక మంత్రిగా మహమూద్ అలీ మాత్రమే ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. మరోసారి మైనారిటీలకు గౌరవం ఇస్తూ ఎంతో కీలకమైన హోం మంత్రిత్వ శాఖను మహమూద్ అలీకి అప్పగించారు. కానీ, ఇప్పుడు రేవంత్ రెడ్డి హయాంలో మైనారిటీలకు రాజకీయంగానూ ప్రాతినిధ్యం లేకుండాపోయింది. మైనారిటీలకు ఒక్క మంత్రి పదవి కూడా ఇవ్వలేదు. గతంలో గవర్నర్ కోటాలో అమీర్ అలీఖాన్‌కు ఒక ఎమ్మెల్సీ ఇచ్చి చేతులు దులుపుకొన్నది. ఇప్పుడు తాజాగా ఎమ్మెల్యే కోటా ఎమ్మెల్సీలో మైనారిటీలకు సీటు కేటాయిస్తారని భావిస్తే అందులోనూ మొండిచేయి చూపించారు. అంతకుముందు ప్రకటించిన కార్పొరేషన్ చైర్మన్ పదవుల్లో మైనారిటీలకు ఒక్కటి కూడా దక్కకపోవడం శోచనీయం. మొత్తంగా చెప్పాలంటే.. మైనారిటీల సంక్షేమంలో రేవంత్‌రెడ్డి సర్కార్ పూర్తిగా విఫలమైంది. విఫలమైందని చెప్పడం కంటే కావాలనే విస్మరించిందని చెప్పడం సబబు. సంక్షేమంలోనే కాదు, రాజకీయంగాను రేవంత్ రెడ్డి మైనారిటీలను అణగదొక్కుతున్నారు.

కేసీఆర్ హయాంలో మైనారిటీలకు అనేక సంక్షేమ పథకాలు అమలు కాగా, ఇప్పుడు కనీసం షాదీ ముబారక్ చెక్కులు కూడా అందడం లేదు. ఫుడ్ పాయిజన్ కారణంగా మైనారిటీ విద్యార్థులు దవాఖానాల పాలవుతున్నారు. స్వయంగా జర్నలిస్టును అయిన నేను చాలా గురుకులాలను సందర్శించాను. ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్య వైఖరి కారణంగా ఆయా గురుకులాల్లో సమస్యలు పేరుకుపోతున్నాయి. ఓవర్సీస్ స్కాలర్‌షిప్ రాకపోవడంతో విదేశాల్లో మైనారిటీ విద్యార్థులు అరిగోస పడుతున్నారు. ఆర్ఎస్ఎస్ మూలాలున్న సీఎం రేవంత్ ఉద్దేశపూర్వకంగానే మైనారిటీలను విస్మరిస్తున్నారు. పవిత్ర రంజాన్ దాదాపు ముగిసినా రేవంత్‌రెడ్డి కనీసం సమీక్ష చేయలేదు. కేసీఆర్ ఇచ్చిన రంజాన్ తోఫాను సీఎం రేవంత్ పేదలకు దూరం చేశారు. రేవంత్ పాలనలో పేద ముస్లింలకు ఈద్ జరుపుకొనేందుకు కూడా స్తోమత లేకుండాపోయింది. మైనారిటీల పార్టీగా గొప్పలు చెప్పుకొనే కాంగ్రెస్ కుప్పలు తెప్పలుగా వాగ్దానాలు చేసి మైనారిటీలను మురిపించి, మసిపూసి మారేడుగాయ చేసి అధికారంలోకి వచ్చింది. కానీ, మైనారిటీలకు ఇచ్చిన ఒక్క హామీని కూడా నెరవేర్చలేదు. ఇప్పటికైనా రేవంత్ కండ్లు తెరిచి మైనారిటీ సంక్షేమంపై దృష్టిపెట్టాలి. లేకపోతే రానున్న కాలంలో మైనారిటీలు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి బుద్ధి చెప్పడం ఖాయం.

కారుపోతుల పాండరి గౌడ్
70138 24056

ప్రగతి పాతాళానికి, కాంగ్రెస్ అధఃపాతాళానికే..!

బ్రిటిష్ సైన్యాన్ని, రజాకార్లను ఎదిరించిన కాకతీయ రాజులు ప్రజలకు సుపరిపాలన అందించారు. ప్రజల ఆదరాభిమానాలను చూరగొన్న కాకతీయుల వారసత్వాన్ని అందిపుచ్చుకున్న తెలంగాణ తొలి ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు ఆంధ్రా పెత్తందారుల కబంధ హస్తాల నుంచి తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని విముక్తం చేశారు. సంక్షేమ పథకాలతో ప్రజలకు స్వర్ణయుగం అందించి తెలంగాణను అగ్రభాగాన నిలిపారు. అలాంటి పాలనపై బురదజల్లు చూస్తున్న కాంగ్రెస్‌ను ప్రజలు ఛీదరించుకుంటూ మళ్లీ కేసీఆరే రావాలని కోరుకుంటున్నారు.

పెద్ది సుదర్శన్ రెడ్డి

దేనికైనా ఓ హద్దు ఉంటుంది. కానీ, కాంగ్రెస్ ఆశకు మాత్రం హద్దు లేదు. రాష్ట్ర ప్రజలు కాంగ్రెస్‌కు పాలనా పగ్గాలు అప్పగిస్తే ఇష్టారీతిన పాలిస్తూ ప్రజలకు కన్నీళ్లు తెప్పిస్తున్నారు. నాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రావడం కోసం దొంగ 420 హామీలను అమలు పరుస్తామని చెప్పింది. కానీ, ఇప్పుడు ఇచ్చిన మాట తప్పింది. నాటి కేసీఆర్ ప్రభుత్వంలో ఇచ్చిన ఉచిత పథకాలను సైతం అమలు చేయలేక కేవలం ఏడాదిరన్నర పాలనలోనే రేవంత్ సర్కార్ చేతులెత్తేసింది. రాష్ట్రంలో ప్రజల పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా ఉంటే, ప్రజా పాలన, ప్రజా సభలు అంటూ సీఎం రేవంత్ తన భజనలు తానే చేసుకుంటూ అమితానందం పొందుతుండటం శోచనీయం.

ఇటీవలి బడ్జెట్ సమావేశాల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎమ్మెల్యేలే అభివృద్ధి జరగడం లేదంటూ వాపోతున్నారు. కనీసం రైతులకు సాగునీరైనా అందించండి మహాప్రభో అంటూ నెత్తినోరు కొట్టుకుంటున్నారు. ప్రస్తుత రేవంత్‌రెడ్డి సర్కార్‌లో 20 శాతం కమీషన్ల వాటా నడుస్తున్నది. 'నీకెంత, నాకెంత, అధికారికెంత' అంటూ పంచుకోవడాలు తప్పితే అభివృద్ధి శూన్యం. ఆర్భాటం మాత్రం అదరహో. రేవంత్ ఇప్పటివరకు 40 సార్లు ఢిల్లీకి పోయాడే తప్ప, గ్రామాలల్లో మాత్రం నాలుగు సార్లు కూడా తిరగలేదు. కేసీఆర్ హయాంలోని బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని స్వయం సహాయక సంఘాలను బలోపేతం చేసి, వారి ఆర్థిక పరిపుష్టి కోసం వడ్డీ లేని రుణాలను మంజూరు చేసింది. మహిళలు స్వశక్తిగా ఎదిగేలా చేస్తే, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మహిళలను కోటీశ్వరులను చేస్తామంటూ ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలిస్తున్నది. కనీసం ఆశ వర్కర్లకు, అంగన్వాడీ టీచర్లకు జీతాలు ఇవ్వలేని దౌర్భాగ్యపు ప్రభుత్వపు మాటలను ఎలా నమ్మేదని మహిళలు ప్రశ్నిస్తున్నారు. కేసీఆర్ సారథ్యంలో దేశంలో రాష్ట్ర జీడీపీ ప్రథమ స్థానంలో ఉండేది. కానీ అది ఇప్పుడు ఎక్కడికో పోయింది. రాష్ట్రంలో అధికారం చేపట్టడం కోసం గొంతు చించుకొని మరీ, రూ.2 లక్షల వరకు రుణమాఫీ అంటూ. రూ. 2 లక్షలపైన తీసుకున్న రైతులు కూడా వెంటనే పై డబ్బులు చెల్లిస్తే నేరుగా రైతు ఖాతాలో రూ.2 లక్షలు జమ చేస్తామని స్వయానా సీఎం రేవంత్ రెడ్డి చెప్పాడు. ఆ మాయమాటలు నమ్మి రైతులు, కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలు రైతుబంధు రాకున్నా, కనీసం రుణమాఫీ అయినా వస్తుందని అప్పు చేసి మరి రూ.2 లక్షల పైనున్న డబ్బులను బ్యాంకుల్లో చెల్లించారు. అప్పు తెచ్చి పై డబ్బులు కడితే సాక్షాత్తూ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి అసెంబ్లీ వేదికగా 'రూ.2 లక్షల లోపే రుణమాఫీ అంటూ' చేతులెత్తేశాడు.

ఇందిరమ్మ రాజ్యం అంటేనే ఎమర్జెన్సీ రాజ్యం. అందుకే ఎక్కడచూసినా పోలీసుల పెత్తనం నడుస్తున్నది. అంతేకాదు, లా అండ్ ఆర్డర్ అదుపు తప్పింది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు, కార్యకర్తలే ఉన్నతాధికారుల కుర్చీల్లో కూర్చుంటూ జబర్దస్తీ చేస్తున్నారు. దీన్నిబట్టి చూస్తే ప్రజాపాలన ఎంత మేర దిగజారిందో మనకు అర్థమవుతుంది.

ఇదిలా ఉంటే.. భారత ప్రజాస్వామ్యానికి నాలుగవ స్తంభమైన మీడియా గొంతును సైతం నొక్కే ప్రయత్నాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీ అవలంబిస్తున్నది. ప్రభుత్వం చేస్తున్న అన్యాయాలపై, పాలకుల వైఫల్యంతో సాగునీరు అందక ఎండుతున్న పొలాలపై ప్రశ్నిస్తున్న రైతుల మీద, మీడియా మీద పోలీసు జులుం ప్రదర్శించడం ఆందోళనకరం. పోలీసుల మాట వినకుంటే వారిని జైలు పాలు చేయడం లాంటి దుశ్చర్యలకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పాల్పడుతున్నది. కాంగ్రెస్ నాయకుల అహంకారానికి, అరాచకత్వానికి బుద్ధి చెప్పాలంటే త్వరలో రాబోయే స్థానికసంస్థల ఎన్నికల్లో కర్రు కాల్చి వాతపెట్టాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

(వ్యాసకర్త: నర్సంపేట మాజీ ఎమ్మెల్యే)